

Handläggare
Stina Busin
Telefon: 0850827011

Till
Fastighetsnämnden
2021-05-25

Genomförande av ändringar i energi- effektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk

Remissvar

Förslag till beslut

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian *Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk* (KS 2021/435) till fastighetsnämnden.

Promemorian ger förslag på lagförändringar för att möta de förändringar som gjorts i aktuella EU-direktiv och de föreslagna förändringarna har i huvudsak gjorts i syfte att stärka slutanvändaren av värme, kyla och tappvarmvatten. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Kontoret ställer sig positivt till de presenterade lagförslagen, då slutanvändaren ges större kontroll över den egna energianvändningen. Kontoret anser dock att det krävs vissa förtydliganden samt att inte allt för stort ansvar bör läggas på slutanvändaren – fastighetsägarna bör fortfarande ha ekonomiska incitament att genomföra energieffektiviseringsåtgärder.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian *Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk* (KS 2021/435) till fastighetsnämnden för svar senast 24 maj 2021. Kontoret har fått förlängd svarstid till 26 maj 2021.

Promemorian ger förslag på lagförändringar för att möta de förändringarna som gjorts i EU-direktiven: Energieffektiviseringsdirektivet, Elmarknadsdirektivet och Förnybartdirektivet.

De förändringar som har gjorts har i huvudsak syfte att stärka slutanvändaren av värme, kyla och tappvarmvatten. Förändringen hoppas kunna verka energieffektiviserande genom att lagstadga frekvent återkoppling gällande slutkundens/slutanvändarens energianvändning av fjärrvärme, fjärrkyla och tappvarmvatten.

För att uppfylla de nya EU-direktiven föreslås förändring i fjärrvärmelagen, en ny fjärrkylelag samt en ny lag om energimätning i byggnader som ersätter nuvarande lag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Kontorets synpunkter

Kontoret anser att det är positivt att slutkunden och slutanvändaren får rätt till mer information gällande sin energianvändning för att på så sätt kunna ta medvetna beslut. Samtidigt ser kontoret att det finns ytterligare konsekvenser som inte tas upp. Dessa presenteras nedan under respektive lagförslagen.

Förslag till fjärrkylelag

Kontoret tycker det är bra att fjärrkyla regleras med en egen lag. Det är en fördel att lagen införs innan fjärrkylemarknaden blivit lika utbredd som den för fjärrvärme, för att fjärrkyleföretagen lättare ska kunna anpassa sin verksamhet. Det är även positivt att marknaden regleras innan den når privatpersoner som har en mindre påverkansmakt i jämförelse med fastighetsägare.

5§ Kraven på att fjärrkyleföretagen tydligt visar energianvändningen och fördelning över tid välkomnas för att möjliggöra medvetna val av fjärrkylekunden, men det är viktigt att informationen är anpassad för en läsare utan specifik utbildning.

6§ Kontoret anser att lagförslaget gällande hur fjärrkyla får debiteras behöver förtydligas för att klargöra ifall debiteringen

endast får beräknas utifrån parametern levererad värmeenergi eller om även andra parametrar får tas med. Detta kan utgöra en stor skillnad då kapacitet och effekt har blivit en allt mer begränsande faktor gällande energileverans och är även i många fall den mest klimatpåverkande faktorn. Att endast debitera utifrån levererad mängd värmeenergi och inte levererad effekt riskerar att missgynna fjärrkylekunder med en konstant fjärrkyleanvändning med låg effekt, då kostnader kopplade till utökad kapacitet och utbyggnad av fjärrkylenätet endast får läggas på energikostnaden. En prismodell likt den som elnätsföretagen använder bör därför tillåtas. Fjärrkyleföretaget får då möjlighet att styra fjärrkylekundernas användning med hjälp av varierande kostnader utifrån fjärrkyleföretagens produktionskostnader, där en låg kostnad ofta är kopplat till lägre klimatpåverkan.

Förslag till lag om energimätning i byggnader

Kontoret ser flera konsekvenser av lagförslaget som inte tas upp i promemorian.

Slutanvändare i lägenhet har olika möjligheter att styra användningen av värme, kyla och tappvarmvatten. Det är viktigt att lägenhetsinnehavaren/slutanvändaren har god möjlighet att styra sin värmeförbrukning ifall det ska vara individuell debitering, så att det faktiskt möjliggör en energibesparing.

Kontoret anser att införande av krav på individuell mätning och debitering av värme i byggnader med högt primärenergital riskerar att ta bort incitamentet för fastighetsägaren att energieffektivisera byggnaden. En fastighets energiförbrukning påverkas i många fall mer av byggnadens skick (klimatskal, driftstyrning, undercentraler) än av de boendes användningsmönster. Den part som är ansvarig för en byggnads klimatskal och drift bör därmed även vara ansvarig för energiförbrukningen, så att det skapas en lönsamhet i energieffektiviseringsinvesteringar. För att skapa energieffektivisering gällande värmeanvändning i byggnader bör istället kravet ställas på fastighetsägare med byggnader med höga primärenergital.

I promemorian beskrivs att en konsekvens av lagen är att lägenhetsinnehavaren blir allt mer insatt i sin egen energianvändning och därmed positivt inställd till energieffektiviseringsåtgärder. Kontoret ser dock en risk i att fastighetsägaren istället väljer att inte genomföra energibesparingsåtgärder, om åtgärderna inte medför minskade kostnader för denne. Gör fastighetsägaren en energieffektiviseringsinvestering kan en hyreshöjning göras, som då bör motsvara de besparingar i energikostnader som hyresgästen får.

Fastighetsägaren tar därmed en risk utan att tjäna något på detta, då de minskade kostnaderna tillfallen hyresgästerna. Kontoret anser därför att det finns risk att färre energieffektiviseringsinvesteringar genomförs.

Tappvarmvattenanvändningen däremot, handlar till större del om användningsmönster. Det är därmed en bra idé med individuell tappvarmvattenmätning och debitering. På så sätt skapas incitament för varje enskild lägenhetsinnehavare att se över sin varmvattenanvändning, något som förhoppningsvis sänker energiförbrukningen.

Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen

Kraven på att fjärrvärmeföretagen tydligt visar energianvändningen och fördelning över tid välkomnas, men det är viktigt att informationen är anpassad för en läsare utan särskild utbildning, för att möjliggöra medvetna val för att få måluppfyllnad.

6b§ Kontoret anser att lagförslaget gällande hur fjärrvärme får debiteras behöver förtydligas för att klargöra ifall debiteringen endast får beräknas utifrån parametern levererad värmeenergi eller om även andra parametrar får tas med. Detta kan utgöra en stor skillnad då kapacitet och effekt har blivit en allt mer begränsande faktor gällande energileverans och är även i många fall den mest klimatpåverkande faktorn. Att endast debitera utifrån levererad mängd värmeenergi och inte levererad effekt riskerar att missgynna fjärrvärmekunder med en konstant fjärrvärmeanvändning med låg effekt, då de kostnader kopplade till utökad kapacitet och utbyggnad av fjärrvärmenätet endast får läggas på energikostnaden. En prismodell likt den som elnätsföretagen använder bör därför tillåtas. Fjärrvärmeföretaget får då möjlighet att styra fjärrvärmekundernas användning med hjälp av varierande kostnader utifrån fjärrvärmeföretagens produktionskostnader, där en låg kostnad ofta är kopplat till lägre klimatpåverkan.

Slut

Bilagor

1. Promemoria – Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk (sid 1-20 av 125)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Kindberg, Fastighetsdirektör	2021-05-06
Carina Jonsson, Avdelningschef	2021-05-06